

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.1.2014 r.
SWD(2014) 29 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW

Towarzyszący dokumentowi

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 i rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do programu pomocy na rzecz dostarczania owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych

{COM(2014) 32 final}
{SWD(2014) 28 final}

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW

Towarzyszący dokumentowi

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 i rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do programu pomocy na rzecz dostarczania owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych

1. WPROWADZENIE

Celem programów „Mleko w szkole” i „Owoce w szkole” jest trwale zwiększanie udziału owoców i warzyw oraz przetworów mlecznych w diecie dzieci na etapie, na którym kształtują się ich nawyki żywieniowe. Programy te przyczyniają się do wypełniania celów WPR i są zgodne z celami w zakresie zdrowia publicznego dotyczącymi kształtowania zdrowych nawyków żywieniowych.

Powody, dla których ustanowiono oba programy dla szkół, nadal są istotne w kontekście zmniejszającej się konsumpcji¹ owoców i warzyw oraz przetworów mlecznych, na co między innymi dodatkowo wpływają współczesne tendencje w żywieniu zmierzające w kierunku spożywania żywności wysokoprzetworzonej, która często charakteryzuje się wysoką zawartością dodanego cukru oraz soli i tłuszczu.

2. OKREŚLENIE PROBLEMU

Wnioski z szeregu raportów² i doświadczenia nabyte w ciągu wielu lat wdrażania programów wskazują istnienie określonych słabych punktów i nieefektywne funkcjonowanie bieżących programów.

- (1) Oba programy, dzięki ich wymiarowi edukacyjnemu, mają na celu trwałą zmianę nawyków żywieniowych dzieci. Istnieje jednak **rozbieżność między ustanowieniem**

¹ Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Freshfel w odniesieniu do spożycia świeżych owoców i warzyw odnotowuje się tendencje spadkowe; w latach 2005–2010w przypadku owoców suma całkowita spadku wynosiła 9,4 %, a w przypadku warzyw – 10,3 %. Odsetki te zmniejszyły się o 3 % w 2011 r. w porównaniu ze średnią z poprzedniego okresu. Zgodnie z danymi Eurostatu i DG AGRI w latach 2003–2011 szacowane spożycie mleka spożywczego w UE zmniejszyło się o 5 %. Całkowite spożycie przetworów mlecznych na mieszkańca, wyrażone w ekwiwalencie mleka, w ciągu 10 lat również uległo zmniejszeniu o 5 %, z 302 kg do 286 kg w 2011 r., chociaż w przypadku niektórych produktów mlecznych, takich jak sery, spożycie utrzymało się na stałym poziomie lub nawet zwiększyło.

² Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 10 z 2011 r. „Czy programy »Mleko w szkole« oraz »Owoce w szkole« są skuteczne?», zewnętrzne oceny programów „Owoce w szkole” (2012 r.) i „Mleko w szkole” (2013 r.) przeprowadzone przez AFC Consulting Group AG i Co Concept.

programów a tym celem. Program „Owoce w szkole” od początku miał wymiar edukacyjny, natomiast program „Mleko w szkole” nie zobowiązuje państw członkowskich do korzystania ze szczególnych narzędzi edukacyjnych, a zależność między dystrybuowanymi produktami a programem jest niewielka. Ponadto należy ulepszyć systemy oceniania programów, aby umożliwić pomiar ich skuteczności.

- (2) Między programami **brakuje koordynacji i spójności**, co może oddziaływać negatywnie na skuteczność całego systemu. Problem ten wynika ze zróżnicowanych ram prawnych i finansowych, różnic rynkowych między produktami objętymi programami oraz podejmowanych na poziomie państw członkowskich decyzji w sprawie sposobu wdrażania obu programów.
- (3) Funkcjonowanie obu programów charakteryzuje się innymi **uchybieniami ograniczającymi ich bezpośredni wpływ**, które są wspólne dla obu programów (np. wysokie obciążenie administracyjne i organizacyjne) bądź dotyczą konkretnie programu „Owoce w szkole” (w szczególności niewykorzystanie około 30 % potencjału tego programu oraz bardzo duże dysproporcje w kosztach produktów objętych dystrybucją) lub programu „Mleko w szkole” (efekt *deadweight*, niski wskaźnik stosunku kosztów do korzyści).

3. POMOCNICZOŚĆ

Prawo UE do działania w tym obszarze określono w art. 38–44 Traktatu, w których ustanawia się postanowienia dotyczące WPR. Istnieje szereg elementów, które potwierdzają, że działanie na poziomie UE jest stosowne i zapewnia wartość dodaną.

Po pierwsze ramy UE zapewniają **finansowanie niezbędne** do wdrażania cennych inicjatyw w całej UE, ponieważ większość państw członkowskich nie byłaby w stanie wdrażać takich inicjatyw, korzystając wyłącznie z własnych zasobów. Ponadto z ocen wynika, że ramy UE wpłynęły na **większą wiarygodność programów w państwach członkowskich**, widzialność programów, a także na lepszy wizerunek UE i świadomość jej działań. Brak działań na poziomie UE i dalsze prowadzenie działalności wyłącznie na poziomie państw członkowskich groziłoby **ryzykiem dyskryminacji wśród producentów** w tych państwach, które nie mają dostępu do programów dla szkół jako rynków zbytu. W ramach systemu UE powstaje dodatkowa wartość dodana jako dopełnienie już istniejących programów krajowych, ponieważ umożliwia on **stałą wymianę wiedzy, przejrzystości i doświadczenia** między uczestniczącymi państwami członkowskimi.

4. CELE

Aby spełnić cele ogólne w zakresie zwiększania spożycia owoców i warzyw oraz przetworów mlecznych, a także w zakresie udziału w kształtowaniu zdrowszego sposobu żywienia, cele szczegółowe i operacyjne są ukierunkowane na dostosowanie bieżących ram prawnych programów, zmierzając do:

- (1) **przekierowania bieżącej organizacji na cele długoterminowe**, dążąc do włączenia narzędzi edukacyjnych do obu programów, oraz **przyczynienia się do zainteresowania młodych obywateli kwestią żywności i jej pochodzenia**, poprawiając tym samym sposób postrzegania rolnictwa i produktów rolnych.

Przedstawione cele szczegółowe przekładają się na następujące cele operacyjne ukierunkowane na:

- zwiększenie i skonsolidowanie wymiaru edukacyjnego bieżących systemów poprzez wprowadzenie obowiązkowych narzędzi edukacyjnych;
- zwiększenie zależności między produktami a programem (wartość dodana UE);
- opracowanie wspólnej metodyki oceniania stosowanej przez UE i państwa członkowskie w trakcie przeprowadzania ocen i corocznego monitorowania;

(2) **ujednolicenia i skonsolidowania bieżących oddzielnych ram prawnych i finansowych oraz zwiększenia widzialności interwencji UE.** Cele operacyjne są ukierunkowane na:

- zwiększenie synergii między oboma bieżącymi programami i efektywności zarządzania nimi;
- zwiększenie widzialności programów UE;

(3) **zwiększenia efektywności wydatkowania przeznaczanego na promocję spożywania produktów rolnych w szkołach z celami operacyjnymi** ukierunkowanymi na:

- poprawę warunków wpływających na wykorzystanie potencjału budżetowego;
- uproszczenie ram prawnych i ograniczenie obciążenia administracyjnego/organizacyjnego.

5. WARIANTY STRATEGICZNE

W trakcie przeglądu różnych wariantów odrzucono cztery z nich³, a dalszej analizie poddano następujące warianty:

5.1. Wariant 1: WPR do 2020 r. (utrzymanie stanu obecnego)

W ramach wariantu utrzymania stanu obecnego następuje już integracja zmian spowodowanych reformą WPR do 2020 r., w której utrzymuje się bieżące oddzielne ramy prawne i finansowe, wraz ze zmianami zatwierdzonymi w odniesieniu do obu programów. Program „Owoce w szkole”: budżet zwiększony do 150 mln EUR rocznie, wyższe wskaźniki współfinansowania UE (75 % lub 90 % w przypadku regionów słabiej rozwiniętych) i kwalifikowalność środków wspierających. Program „Mleko w szkole”: obowiązek sporządzenia krajowych lub regionalnych strategii i dobrowolnych środków wspierających nałożony na państwa członkowskie. Ustalenia w sprawie finansowania dotyczące programu

³ „Brak wariantu” odrzucono na podstawie analizy dotyczącej potrzeby dalszej interwencji w szkołach; „przerwanie wyłącznie programu »Mleko w szkole«”, również było niezgodne z analizą zasadności kontynuowania dystrybucji mleka; „nowe ramy ukierunkowane wyłącznie na grupy znajdujące się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej” odrzucono ze względu na fakt, że państwa członkowskie są w lepszej sytuacji, aby ukierunkować i ustalić priorytety ich interwencji; „nowe ramy z regularną dystrybucją szerszego wyboru produktów rolnych” odrzucono na podstawie wyników publicznych konsultacji, proporcjonalności i potencjalnie wysokiego obciążenia w związku z wdrożeniem.

„Mleko w szkole” pozostają niezmienione (pomoc UE przypadająca na produkt wynosi 18,15 EUR/100 kg, brak całkowitego pułapu dla wydatków UE).

5.2. Wariant 2: dostosowanie

W ramach tego wariantu sprawdza się, czy cele mogłyby zostać osiągnięte przy utrzymaniu oddzielnych ram, finansowania WPR do 2020 r. i wyboru produktów, ale przy wprowadzeniu następujących dostosowań:

- wprowadzeniu obowiązkowych środków wspierających także w odniesieniu do programu „Mleko w szkole”;
- przybliżeniu bieżących ram dzięki dostosowaniom regulacyjnym (wymogi wspólnych strategii, wspólne i administracyjne przepisy związane z kontrolami itd.); oraz
- dalszej synergii po WPR do 2020 r.

5.3. Wariant 3: nowe ramy

W tym wariantcie przewiduje się **wspólne ramy prawne i finansowe** w odniesieniu do szkolnych programów WPR oparte na trzech „filarach”:

(i) **wspólnych środkach wspierających** ze szczególnym uwzględnieniem aspektu edukacyjnego dotyczącego zainteresowania dzieci zagadnieniami związanymi z rolnictwem, odżywianiem/zdrowiem i środowiskiem, które mogłyby czasami obejmować szerszy wybór produktów rolnych w ramach działań tematycznych (do zatwierdzenia przez krajowe organy ds. zdrowia);

(ii) ograniczeniu dystrybucji **wyłącznie do świeżych owoców i warzyw** (w tym bananów) i **mleka spożywczego**. Działanie to zapewniłoby dystrybucję w obrębie ograniczonego budżetu, stanowiłoby odzwierciedlenie najczęstszej bieżącej praktyki, ograniczyłoby obciążenie organizacyjne szkół i pozostaje w zgodzie z koniecznością przyczynienia się do odwrócenia tendencji spadkowych spożycia w odniesieniu do tych dwóch grup produktów;

(iii) **wspólnych ramach finansowych wraz z:**

- ograniczonym budżetem całkowitym UE (bez znaczenia dla WPR do 2020 r., wprowadzenie pułapu także na mleko), przydzielanym państwom członkowskim w oddzielnych pulach na owoce i warzywa oraz na mleko, z możliwością przekazywania środków między nimi (priorytetowe traktowanie interwencji poprzez strategię);
- ograniczenie wkładu UE poprzez pomoc przypadającą na porcję owoców i warzyw oraz mleka (a nie poprzez poziomy współfinansowania UE, jak ma to miejsce obecnie w ramach programu „Owoce w szkole”);
zwiększenie dotacji UE na mleko w celu ograniczenia efektu *deadweight* i zwiększenia stosunku kosztów do korzyści w ramach dystrybucji.

6. OCENA SKUTKÓW

6.1. Skutki ekonomiczne

- Bezpośredni, pośredni i długoterminowy wpływ na popyt

W ramach wariantu 1 prawdopodobne jest, że bezpośredni i pośredni wpływ na popyt na owoce i warzywa wzrośnie w przypadku programu „Owoce w szkole” ze względu na większy budżet i wzmocnione środki wspierające. Zwiększony popyt może przynieść większe korzyści producentom lokalnym (szkoły jako dodatkowa „nisza” dla ich produktów), jeżeli produkty będą pochodzić z obszarów lokalnych, i zachęcać do prowadzenia różnych form współpracy w celu sprostania popytowi na rynkach instytucjonalnych.

Prawdopodobne jest, że wpływ na popyt na przetwory mleczne w ramach programu „Mleko w szkole” będzie stabilny, natomiast wpływ długoterminowy zależy od państw członkowskich (jeżeli stosują środki edukacyjne). Strategie krajowe można postrzegać jako obciążenie administracyjne, które prawdopodobnie ogranicza atrakcyjność programu „Mleko w szkole”. Jeżeli przewidywane ceny mleka/produktów mlecznych wzrosną, pomoc UE ukierunkowana na koszt produktów ulegnie dodatkowemu zmniejszeniu przy niezmiennych poziomach dotacji UE.

W ramach wariantu 2 przewiduje się, że bezpośredni potencjał pod względem dystrybuowanych ilości będzie podobny do tego w wariantie 1, natomiast pośredni i długoterminowy wpływ powinien wzrosnąć wraz z zastosowaniem obowiązkowych środków wspierających w przypadku programu „Mleko w szkole”. Znaczne ograniczenie ciężaru administracyjnego mogłoby jednak stanowić zachętę do udziału i lepszego wykorzystania potencjału.

Bezpośredni wpływ na popyt na owoce i warzywa w ramach wariantu 3 jest podobny do wariantu 1, jednak skierowany bardziej na świeże owoce i warzywa. Ograniczony budżet całkowity UE przydzielony na mleko nie będzie miał wpływu na ilości dystrybuowanych produktów, które jednak powinny być większe w przypadku mleka spożywczego (ze względu na inne produkty mleczne). Wyższe poziomy dotacji UE spowodują prawdopodobnie ograniczenia w dystrybuowanych ilościach, jeżeli krajowe dopłaty uzupełniające lub wkłady prywatne pozostaną na niezmiennym poziomie. Przewiduje się, że wpływ długoterminowy w ramach tego wariantu będzie większy przy ulepszonych środkach wspierających.

- **Spożycie**

W ramach wariantu 1 przewiduje się, że w odniesieniu do programu „Owoce w szkole” **bezpośrednie i pośrednie spożycie** owoców i warzyw będzie większe zarówno w perspektywie krótko-, jak i długoterminowej. Spożycie mleka w ramach programu „Mleko w szkole” powinno utrzymać się na stałym poziomie.

W przypadku wariantu 2 wpływ na konsumpcję będzie prawdopodobnie większy dzięki obowiązkowym środkom wspierającym stosowanym do obu programów i wspólnemu planowaniu strategicznemu.

Przewiduje się, że działania w ramach wariantu 3 będą mieć większy wpływ bezpośredni na spożycie mleka spożywczego oraz świeżych owoców i warzyw (w przypadku których odnotowuje się tendencję spadkową w zakresie spożycia), a także wpływ pośredni na szerszy asortyment produktów dzięki środkom wspierającym.

- **Dochód rolników i ceny**

Programy szkolne nie mają znaczącego wpływu na **dochód rolników i ceny**, z wyjątkiem umożliwienia producentom wykorzystania alternatywnych szans na rynku poza szkołą (nawiązanie kontaktu z rodzicami i tym podobne). Ukierunkowanie na produkty lokalne zwiększa przejrzystość w odniesieniu do sposobu powstawania ceny końcowej (w przypadku zaopatrywania bezpośredniego). Wariant 2 zapewnia większe możliwości w zakresie różnicowania działań i udziału w środkach wspierających także w ramach programu „Mleko w szkole”. Dodatkowo przewiduje się, że wariant 3 w większym stopniu zapewni równe warunki działania, jeżeli chodzi o cenę dystrybuowanych owoców i warzyw, co byłoby odczuwalne dla producentów w przypadku sprowadzania produktów bezpośrednio od nich.

- **Innowacje**

Programy szkolne mają ograniczone możliwości wspierania **innowacji** i badań mających na celu stworzenie przyjaznych dzieciom produktów, opakowań itp.

- **Handel z państwami trzecimi**

Wszystkie warianty są zgodne z międzynarodowymi zobowiązaniami handlowymi UE, chociaż wpływ programów na handel nie jest znaczący ze względu na ograniczone wolumeny i fakt, iż produkty są przeważnie pochodzenia lokalnego/regionalnego.

6.2. Skutki społeczne

- **Zdrowie publiczne**

Z perspektywy zdrowia publicznego spożycie owoców i warzyw oraz przetworów mlecznych jest korzystne. Wpływ określonych produktów mlecznych na kontrolowanie wagi zależy od wyboru rodzaju produktów, wielkości porcji i częstości ich spożywania. Obowiązkowe strategie w ramach programu „Mleko w szkole” przewidziane w wariancie 1 sprawiają, że program będzie lepiej ukierunkowany. Wariant 2 prawdopodobnie będzie mieć większy wpływ ze względu na obowiązkowe środki wspierające, które obejmują także edukację w zakresie żywienia. Wariant 3 będzie w większym stopniu oddziaływał na zdrowie publiczne poprzez ograniczenie regularnej dystrybucji wyłącznie do świeżych owoców i warzyw oraz mleka spożywczego, udział krajowych organów ds. zdrowia w zatwierdzaniu produktów i lepsze ukierunkowanie dzięki wspólnym strategiom.

- **Równowaga społeczna i terytorialna**

W ramach wariantu 1 zapewnia się dalszy wpływ dystrybucji w szkołach na równowagę społeczną i terytorialną (państwa członkowskie mogą zapewniać ukierunkowanie i priorytety za pośrednictwem swoich strategii). Wyższe poziomy współfinansowania w WPR do 2020 r. zapewniają wyższy poziom pomocy w ramach programu „Owoce w szkole” dla regionów słabiej rozwiniętych (90 %). Niski poziom dotacji w ramach programu „Mleko w szkole” często wymaga znaczących publicznych lub prywatnych wkładów finansowych. Wariant 2 przyniesie podobne skutki jak wariant 1. Wariant 3 jest korzystny dla regionów/państw członkowskich, które odczuwają trudności ekonomiczne w związku ze zniesieniem obowiązkowego współfinansowania programu owoców i warzyw, natomiast zryczałtowana stawka na jedną porcję byłaby korzystna dla większości słabiej rozwiniętych regionów, w których produkty są tańsze.

- **Zatrudnienie i tworzenie miejsc pracy**

W przypadku programów realizowanych w szkołach nie istnieje możliwość znaczącego wpływu na zatrudnienie i tworzenie miejsc prac, chyba że poprzez różnicowanie działań i współpracy.

6.3. Wpływ na środowisko

W ramach wariantu 1 zachęca się do nabywania produktów na poziomie lokalnym i uwzględnienia kwestii związanych ze środowiskiem w odniesieniu do programu „Owoce w szkole”. W wielu państwach członkowskich opakowania wykorzystywane do dystrybucji owoców i warzyw nadają się do wielokrotnego użytku lub przynajmniej do recyklingu. Dzięki środkom wspierającym mogłaby nastąpić także integracja edukacji w zakresie kwestii związanych ze środowiskiem. Wariant 2 przewiduje wzmocnienie wymienionych wyżej elementów także w odniesieniu do programu „Mleko w szkole”. W przypadku wariantu 3 istnieje możliwość wystąpienia dalszych pozytywnych skutków dzięki ograniczeniu produktów objętych dystrybucją.

6.4. Wpływ na budżet

Wpływ na budżet UE w ramach wariantu 1 pozostanie zgodny z oszacowaniami sporządzonymi w ramach reformy WPR do 2020 r. Zasada współfinansowania obowiązująca w programie „Owoce w szkole” wymaga wkładów krajowych, natomiast wpływ programu „Mleko w szkole” zależy od stopnia zaangażowania państw członkowskich (dobrowolne dopłaty uzupełniające) i wkładów prywatnych (głównie ze strony rodziców). Wariant 2 nie ma wpływu na budżet w porównaniu z wariantem utrzymania stanu obecnego i charakteryzuje się ograniczoną niepewnością w odniesieniu do budżetu UE, ponieważ nie istnieje ogólny pułap, który ogranicza wydatki UE. Wariant 3 również nie wywiera wpływu na budżet, ogranicza jednak wkład UE także w przypadku mleka. Krajowe wkłady będą konieczne, jeżeli państwa członkowskie zechcą powiększyć zakres lub intensywność swoich programów.

6.5. Obciążenie administracyjne i uproszczenie

Szacuje się, że w ramach wariantu utrzymania stanu obecnego (wariant 1) liczba obowiązków wyrażanych ilościowo wynosi 54 obowiązki przekazania informacji. Całkowite koszty administracyjne w przypadku programu „Owoce w szkole” wynoszą według szacunków 1,08 mln EUR, a w przypadku programu „Mleko w szkole” – około 5,27 mln EUR. Wariant 2 powoduje znaczne ograniczenie obciążenia administracyjnego przy możliwym ograniczeniu obowiązków wyrażanych ilościowo z 54 do 39 (30 %). Dodatkowe obciążenie administracyjne mogłoby wynikać z obowiązkowych środków wspierających przewidzianych także dla programu „Mleko w szkole”. Oczekuje się, że pod względem niektórych aspektów wariant 3 będzie miał podobny wpływ na obciążenie administracyjne jak wariant 2, ale ponadto wariant ten ma na celu dalsze ograniczenie obciążenia administracyjnego dzięki skróconemu wykazowi produktów przeznaczonych do dystrybucji.

7. PORÓWNANIE WARIANTÓW

7.1. Skuteczność

W ramach wariantu 1 nadal będzie istnieć rozbieżność w wymiarze edukacyjnym między przedmiotowymi dwoma programami, a zatem również pod względem długotrwałych skutków. Wariant ten odnosi się do kwestii niektórych niedociągnięć w ramach programu „Owoce w szkole”, ale nie ma wpływu na inne czynniki powodujące nieoptymalne funkcjonowanie obu programów.

Wariant 2 przewiduje lepszy wkład w realizację celów długoterminowych obu programów dzięki wzmocnionemu wymiarowi edukacyjnemu programu „Mleko w szkole”. Ma on również pozytywny skutek w odniesieniu do zwiększonych synergii, które są jednak ograniczone ze względu na różne ustalenia finansowe. Wariant ten ma jednak ograniczone oddziaływanie na inne niedociągnięcia ograniczające bezpośredni wpływ wydatkowania i wykorzystania możliwości.

Wariant 3 charakteryzuje się największymi możliwościami w zakresie osiągnięcia zidentyfikowanych celów w obrębie niezmiennego budżetu, ponieważ przekształca główne założenia bieżących systemów szkolnych w kierunku celów długoterminowych. W ramach systemu szkolnego istniałyby lepsze możliwości reagowania na problemy zmniejszającego się spożycia owoców i warzyw oraz mleka, a także problem otyłości. Wariant ten umożliwia osiągnięcie efektywnego zarządzania, uwzględnia elastyczność i ustalanie priorytetów. Obejmuje on możliwość zwiększania efektywności dystrybucji, ponieważ odnosi się do większości czynników wywołujących problemy (te, które mogą być rozstrzygnięte w ramach niniejszego przeglądu).

7.2. Efektywność

Ograniczone zmiany w ustaleniach finansowych i poziomie obciążenia administracyjnego w ramach wariantu 1 będą nadal utrzymywać niski wskaźnik stosunku kosztów do korzyści związany z wdrożeniem. Prawdopodobne jest, że nadal będzie mieć miejsce duża zmienność efektywności dystrybucji w ramach programu „Owoce w szkole”, dopóki będą się utrzymywać problemy ograniczające efektywność programu „Mleko w szkole” (potencjalny efekt *deadweight*).

Wariant 2 pozostaje bez wpływu na budżet, jednak zawiera nieznaczne niepewności w odniesieniu do finansowania programu „Mleko w szkole” (brak ogólnych limitów finansowania UE). Ograniczenie obciążenia administracyjnego zwiększy wskaźnik stosunku kosztów do korzyści. Dystrybucja w ramach programu „Owoce w szkole” będzie jednak nadal odznaczać się dużymi zmianami efektywności (duże dysproporcje w kosztach produktów), a program „Mleko w szkole” – utrzymującym się potencjalnym efektem *deadweight*.

Wariant 3 powoduje większą efektywność kosztów wraz z ukierunkowaną dystrybucją, mniejsze obciążenie administracyjne i zmiany w warunkach finansowania. Przewiduje się, że ukierunkowana dystrybucja w obrębie ograniczonego budżetu zmaksymalizuje ten wpływ. Zmiany w dotacji na mleko mogłyby potencjalnie ograniczyć zakres, ale zwiększyć wpływ w porównaniu z większym pokryciem przy ograniczonym wpływie.

7.3. Spójność

Wariant 1 charakteryzuje się bardziej ograniczonymi możliwościami w odniesieniu do powstających zmian społecznych (struktury spożycia) i zapewnia ograniczony wkład w cele horyzontalne dotyczące lepszych regulacji i uproszczenia. Wariant ten może jednak wnieść pozytywny wkład w obszarze zdrowia publicznego (zwłaszcza w odniesieniu do nierówności w zakresie zdrowia) poprzez ukierunkowanie i ustalenie priorytetów za pośrednictwem strategii krajowych.

Wariant 2 wywołuje istotny efekt w postaci uproszczenia, ma więc większy wkład w lepsze uregulowanie prawa i jego uproszczenie. Wariant ten ma również pozytywny skutek w odniesieniu do celów w zakresie zdrowia publicznego dzięki narzędziom edukacyjnym wprowadzonym w obu programach, przyczyniając się do kształtowania zdrowszych nawyków żywieniowych.

Wariant 3 wywiera większy wpływ ekonomiczny na produkty, które potrzebują promocji (świeże owoce i warzywa oraz mleko spożywcze), ale mniejszy wpływ w przypadku innych produktów mlecznych oraz przetworów owocowych i warzywnych. Jest to w większym stopniu zgodne z celami odnoszącymi się do zdrowia publicznego (kontrolowanie wagi, nierówności w zakresie zdrowia). Wariant ten wywołuje także większy efekt w postaci uproszczenia.

8. MONITOROWANIE I OCENA

Obecnie w przypadku programu „Owoce w szkole” funkcjonuje system monitorowania i oceny, który mógłby zostać uaktualniony i wykorzystany jako model do zastosowania w przyszłym systemie.

Monitorowanie byłoby przeprowadzane na podstawie rocznych sprawozdań monitorujących w celu zmierzenia bezpośredniego wyniku i monitorowania środków wspierających.

Na ocenę składałyby się:

- sprawozdania oceniające państw członkowskich po 5 latach wdrażania programu;
- zewnętrzna ocena na poziomie całej UE mająca na celu dokonanie przeglądu ogólnej skuteczności, efektywności, spójności i zasadności;
- grupa ekspertów UE zapewniająca państwom członkowskim i Komisji doradztwo w zakresie wdrażania, monitorowania i oceny;
- badanie wskaźników dotyczących wpływu długoterminowego.